

REFERAT §17, stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune d. 10-09-2024

Mødedato Tirsdag d. 10. september 2024 kl. 16:00

Mødested Laksetorvet 1, D.3.39

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Status på energistrategi.....	4
Klimaregnskab 2022.....	6
Mødeplan 2025.....	9
Gensidig orientering.....	10
Kommende punkter.....	11

Punkt 36: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-P35-9-24

Beslutning

Godkendt.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 37: Status på energistrategi

00.17.00-G01-2-23

Resume

Status på Energistrategi Randers og arbejdet med modeller til oprettelse af energifællesskaber. Bæredygtighedsudvalget vil på baggrund af orienteringen have mulighed for at bidrage med kommentarer til det videre arbejde. Udvalget vil også blive hørt i det endelige udkast til strategi.

Som opfølgning på byrådets behandling af punkt 11 og 12 i januar 2024 får udvalget en orientering om status på Energistrategi Randers.

Forvaltningen forventer at fremlægge en energistrategi til politisk behandling i 3. kvartal 2024. Denne strategi udmøntes efterfølgende i en mere konkret energiplan, som forventes fremlagt i starten af 2025.

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til § 17 stk. 4 udvalget for bæredygtighed i Flodbyen og Randers Kommune,

1. at orienteringen tages til efterretning.
2. at udvalget afgiver bemærkninger om principper og indhold i den kommende energistrategi.

Beslutning

Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog i januar 2024 i punkt 11 og 12 at igangsætte udarbejdelse af "Energistrategi Randers" og arbejde for en styrkelse af energifællesskaber. På bæredygtighedsudvalgets temamøde d. 9. maj 2023 drøftede udvalget senest den fremtidige energiplanlægning i kommunen under et besøg hos Verdo.

Forvaltningen har siden, i samarbejde med Aalborg Universitet, arbejdet med begge områder, og vil på mødet give udvalget en status på arbejdet. Det er forventningen, at principperne i en ny energistrategi forelægges til politisk behandling i oktober. På mødet d. 10. september får bæredygtighedsudvalget mulighed for at afgive tidlige bemærkninger om overvejelser til principper og indhold til den kommende strategi. Der er afsat tid til længere drøftelser. I forbindelse med strategiens høring vil udvalget få mulighed for at kommentere et forslag til energistrategi.

Energistrategi

Energistrategien er forarbejdet til en ny energiplan og skal sætte retningen for den fremtidige udvikling af vedvarende energi og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidigt skal både energistrategien og energiplanen kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen.

Energistrategien har som bærende tema at arbejde for klimaneutralitet i 2045. For at det kan lykkes, opereres der også med et scenarie om selvforsyning af energi inden 2045. Samtidigt har folketinget i den mellemliggende periode også arbejdet med området, og der er kommet ny lovgivning, udkast til nye vejledninger og nye afgørelser som har haft direkte indvirkning på mulighederne for udbygning af vedvarende energi og lokalt ejerskab til vedvarende energi.

Energistrategien er et strategisk værktøj som sætter retning for visionen om klimaneutralitet, og målet for den fremtidige energiproduktion fra vedvarende energi.

Klimaneutralitet er tæt forbundet med kommunens arealdisponering, da sol- og vindenergi optager areal, og derudover er der med regeringsaftalen om den grønne trepart, fra national hold inddraget flere arealer til

skovrejsning og udtagning af lavbundslande.

Det betyder, at Energistrategi Randers skal tænkes ind i mange andre sammenhænge, og vise retningen for fremtidige beslutninger om vedvarende energi, så Randers Kommune opnår mest muligt værdiskabelse, på flest mulige områder, ved yderlig udbygning af vedvarende energi og sammentænkning af energisystemet.

Vedvarende energi vil i fremtiden være en af flere bærende søjler i en bæredygtig balance i det samlede energisystem, så byer, erhverv, åbent land, landbrug, skove og vild natur kommer i balance. Dermed kan klimaneutralitet i 2045 blive en realistisk mulighed.

Energifællesskaber og lokalt ejerskab til vedvarende energi, er med ankestyrelsens afgørelse i sagen fra Tønder, blevet et juridisk mere afklaret område. Øget lokalt ejerskab til vedvarende energi, kan i fremtiden ske via ejerskab til jorden eller via ejerskab til de opstillede energianlæg, og det skal ske på alm. markedsvilkår. Modeller for Energifællesskaber handler derfor om at få mulighed for at eje i fællesskab.

Aalborg Universitet arbejder løbende på energistrategiens 2045 scenarier, og de vil afslutte deres arbejde ultimo 2024. Energistrategi Randers vil derfor være af overordnet og strategisk karakter, og den mere detaljerede planlægning af vedvarende energi vil blive en del af indholdet i energiplanen og klimaplanen som kommer til politisk behandling primo 2025.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

240906 Energisystem scenarier oplæg BÆU.pptx

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger til sag om status på energistrategi.docx

Punkt 38: Klimaregnskab 2022

01.30.00-K07-1-24

Resume

Randers Kommune har fået udarbejdet et klimaregnskab for 2022.

Klimaregnskaber opgøres med en vis forsinkelse på datagrundlaget. Nyeste data fremlægges med regnskabet for 2022.

Regnskabet viser, at klimagasudledningen i Randers Kommune som geografi er faldende.

Sektorer med de største CO₂-udledninger i Randers Kommune er fortsat transport, landbrug og energi. Udledninger fra diesel, benzin og flybrændstof udgør alene ca. 45% af den samlede CO₂-udledning inkl. landbrug. Landbrug og transport står i 2022 for ca. 85 - 90% af den samlede CO₂ udledning i hele kommunen.

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til § 17 stk. 4 udvalget for bæredygtighed i Flodbyen og Randers Kommune,

1. at Klimaregnskab 2022 tages til efterretning.

Beslutning

Forvaltningen fremsender uddybning vedr. tal for arealanvendelse.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har fået udarbejdet kommunens samlede klimaregnskab for 2022. Klimaregnskaber opgøres med en vis forsinkelse på datagrundlaget. Nyeste data fremlægges med regnskabet for 2022. Randers Kommunes klimaregnskab for 2022 er udarbejdet med ekstern bistand.

Der er tidligere udarbejdet klimaregnskaber for årene 1990, 2018 og 2020. Med regnskabet for 2022 er det muligt at følge den seneste udvikling. Tallene viser, at Randers Kommune er på rette vej i forhold til målene i Klimaplanen.

Klimaregnskabet opgør de samlede udledninger af drivhusgasser: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lattergas), HFC-gasser og andre gasser fra industrien med lignende effekt. Andre klimagasser end CO₂ omregnes til CO₂-ækvivalenter (CO_{2e}) som en fælles opgørelse af den samlede klimabelastning.

Klimaregnskab 2022 viser, at den samlede klimagasudledning i Randers Kommune som geografi er ændret over perioden fra ca. 1.300.000 tons CO_{2e} i 1990 til ca. 547.000 tons CO_{2e} i 2022.

De sektorer, der bidrager med den største udledning i Randers Kommune er fortsat transport, landbrug (dyrehold, planteavl og arealanvendelse) og energi. Udledninger fra diesel, benzin og flybrændstof alene udgør ca. 45% af den samlede CO₂-udledning. Klimaregnskabet dækker Randers Kommune, som geografi, og omfatter ikke de forbrugsrelaterede udledninger fra produktion udenfor kommunen (scope 3).

70% reduktionsmålet i Klimaloven er inden for rækkevidde, da 2022 tallene viser at Randers Kommune er på ca. 58% reduktion i forhold til udledningen i 1990. Der mangler en årlig CO₂ reduktion på ca. 155.000 tons CO₂ for at kunne opfylde 70% reduktionsmålet. Randers Kommune har dermed siden 1990 øget de samlede CO₂ reduktioner til ca. 600.000 tons årligt.

Transportsektoren

For 1990 er udledningen fra transportsektoren opgjort til ca. 227.000 tons CO_{2e}. Transportsektoren udleder i alt ca. 246.000 tons CO_{2e} i 2022.

De samlede udledninger fra transportsektoren er fra 2020 til 2022 øget med ca. 29.000 tons CO_{2e}. Heraf udgør flytransport ca. 20.000 tons CO_{2e} (2020 var påvirket af COVID19).

Udviklingen indenfor sektoren fra 1990 til 2022 viser en generel stigning i antallet af køretøjer. For personbiler ses et mindre fald på ca. 300 dieslbiler i perioden fra 2020 til 2022, mens antallet af varebiler på diesel er steget tilsvarende i samme periode.

Antallet af personbiler på benzin er i perioden steget med ca. 1.800. Antallet af personbiler på el er fra 2020 til 2022 steget fra ca. 500 til ca. 1.850 ud af en samlet bilpark på ca. 51.000 personbiler i Randers Kommune.

Den eldrevne bilpark er fortsat forholdsvis lille i det samlede regnskab for transport.

Landbrug - arealanvendelse, dyrehold og planteavl

Det samlede bidrag til drivhusgasser fra landbruget udgør i 2022 i alt ca. 231.000 tons CO_{2e}. Det svarer til ca. 42% af den samlede CO₂ udledning i 2022.

Arealanvendelse

For 1990 er udledninger fra arealanvendelse opgjort til ca. 241.000 tons CO_{2e}. Udledningen fra arealanvendelse er i 2022 på ca. 80.000 tons CO_{2e}.

Udledningen fra arealanvendelse er fra 2020 til 2022 reduceret med ca. 23.000 tons CO_{2e}. Der ses en øget binding af CO₂ fra blivende skov, skovrejsning på ca. 24.000 tons CO_{2e}, mens arealanvendelse til ny bebyggelse og omlægning af landbrugsjord medfører øgede udledninger af CO_{2e}.

Dyrehold

For 1990 er udledninger fra dyrehold opgjort til ca. 79.000 tons CO_{2e}, mens udledningen i 2022 er på ca. 74.000 tons CO_{2e}.

Udledningen fra dyrehold er fra 2020 til 2022 reduceret med ca. 3.000 tons CO_{2e}. Den primære årsag er at finde i en nedgang i antallet af malkekøer.

Udnyttelse af gylle til biogas medvirker til en emissionsreduktion på knap 400 tons CO_{2e} i 2022. Udnyttelsen af den samlede mængde gylle til biogas er i 2022 ca. 8% for kvæggylle og 5% for svinegylle.

Planteavl

For 1990 er udledninger fra planteavl opgjort til ca. 99.000 tons CO_{2e}, mens udledningen i 2022 er på ca. 77.000 tons CO_{2e}.

Den samlede udledning af CO_{2e} fra planteavl er i perioden 2020 til 2022 steget med ca. 6.000 tons. Ændringen skyldes primært en øget produktion af fodermajs og en reduceret CO₂-binding fra dyrkning af mellem- og efterafgrøder.

Energi (el, varme og forsyning)

For 1990 er udledningen fra energisektoren opgjort til ca. 600.000 tons CO_{2e}, mens udledningen i 2022 er på ca. 41.000 tons CO_{2e}. En CO₂ reduktion over tre årtier på mere end 90%.

Udledningen fra energisektoren er i 2020 opgjort til ca. 87.000 tons CO_{2e}, hvilket svarer til en reduktion i 2022 på ca. 46 % i forhold til 2020. Ændringen er hovedsageligt begrundet i "værdien" af eksport af vedvarende energi, der i regnskabet bidrager med en reduktion på ca. 41.000 tons CO_{2e}.

Samlet om klimaregnskab 2022

Det er positivt, at der i perioden 1990 - 2022 i energisektoren er sket en stor udfasning af energikilderne kul, fyringsolie og naturgas, samt elektricitet fra fossile energikilder. Energisektoren i Randers Kommune er den enkeltsektor, som har reduceret CO₂-udledningen mest over de sidste 30 år. Det sidste store fossile energiforbrug, sker primært i individuelle olie- og naturgasfyr til opvarmning og procesenergi. Energisektoren står for ca. 7% af den samlede CO₂-udledning i Randers Kommune.

Transport og landbrug (dyrehold, planteavl og arealanvendelse) er de næste store opgaver i den grønne omstilling. Tilsammen bidrager de to sektorer til ca. 85 - 90% af CO₂-udledningen for hele kommunen i 2022.

Transport står for hovedparten af det fossile energiforbrug, hvor diesel- og benzinforbruget alene bidrager med ca. 75% af CO₂-udledninger fra fossile brændsler, og ca. 45% af den samlede CO₂-udledning for hele kommunen.

Landbruget står for ca. 42% procent af den samlede CO₂-udledning i Randers Kommune. Dyrehold, planteavl og arealanvendelse bidrager hver med ca. 1/3 af sektorens udledning.

De sidste 6% af Kommunens samlede CO₂-udledning, stammer fra ikke energirelateret processer (fx opløsnings- og smøremidler) samt fra håndtering af affald og spildevand.

Vedvarende energi.

Randers Kommune har med en kontinuerlig opstilling af solceller og vindmøller, bragt sig selv i top tre af kommuner i Danmark med mest vedvarende energi. 86% af elektriciteten i Randers Kommune var i 2023 produceret inden for egen kommunegrænse, kun Lolland og Lemvig kommuner gør det bedre.

På baggrund af den store egenproduktion af elektricitet, vil en øget elektrificering af transporten i kombination med en øget opstilling af vedvarende energi, være positivt for Randers kommunes mål om at blive klimaneutral.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

BÆU Bilag Klimaregnskab 2022.pptx

Punkt 39: Mødeplan 2025

00.01.00-P35-9-24

Resume

Udvalget behandler mødeplan for 2025.

Indstilling

Indstiller

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune - 1. at mødeplan for 2025 godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I 2024 blev der afholdt 9 møde i bæredygtighedsudvalget. Forvaltningen foreslår, at der også i 2024 afholdes 9 møde i bæredygtighedsudvalget. Der er som udgangspunkt lagt op til møder af tre timers varighed. Møderne kan forkortes, hvis det vurderes, at dagsorden kan klares på kortere tid.

Et af møderne forventes afholdt i forbindelse med en endags-studietur for udvalget.

De foreslåede datoer har ingen sammenfald med udvalgsmedlemmernes øvrige udvalgsposter.

14. januar 16:00-19:00

4. februar 16:00-19:00

11. marts 16:00-19:00

13. maj 16:00-19:00

11. juni 16:00-19:00

12. august 16:00-19:00

9. september 16:00-19:00

7. oktober 16:00-19:00

2. december 16:00-19:00

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Punkt 40: Gensidig orientering

00.01.00-P35-9-24

Resume

Udvalget drøfter sager til gensidig orientering.

Beslutning

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 41: Kommende punkter

00.01.00-P35-9-24

Resume

Kommende punkter.

Sagsfremstilling

Forventede kommende punkter til udvalgets behandling.

12. november

Mobilitet

DGNB og byggeri

Udpegning af årets vinder af Klimaprisen

3. december

Randers Festuge og klima

Året der er gået

Evt. julefrokost